

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
2595 BD DEN HAAG

Datum 27 juni 2025
Betreft Verslag informele Landbouwrapad 15-17 juni 2025

Geachte Voorzitter,

Van 15-17 juni jl. vond de informele Landbouwrapad (hierna: de Raad) plaats in Polen. Middels deze brief informeer ik de Kamer over de uitkomsten van de Raad.

I. Verslag informele Landbouwrapad 15-17 juni jl.

Tijdens de informele Raad wisselden de EU-landbouwministers van gedachten over 'Generatievernieuwing als basis voor innovatie en modernisering in de landbouw'. De lidstaten reflecteerden op twee door het Pools voorzitterschap gestelde vragen. De eerste vraag ging over hoe generatievernieuwing de implementatie van innovatie kan beïnvloeden en hoe innovaties kunnen bijdragen aan generatievernieuwing in de landbouw. De tweede vraag richtte zich op hoe jongeren kunnen worden aangemoedigd om op het platteland te blijven of zich daar te vestigen en in de landbouw te gaan werken, en welke maatregelen het meest doeltreffend zijn.

De Raad onderstreepte unaniem het belang van een toekomstperspectief voor jonge boeren en generatievernieuwing in de Europese Unie (EU) en wees daarbij op de zorgelijke demografische ontwikkeling. Veel lidstaten benadrukten dat het overgrote deel van de actieve boeren van hoge leeftijd is, dat zij geen bedrijfsopvolger hebben en dat daardoor het aantal boeren afneemt, wat risico's meebrengt voor de voedselzekerheid. Lidstaten gaven aan dat jonge boeren, en specifiek ook vrouwelijke boeren, essentieel zijn voor de toekomst van de landbouw, ook omdat zij vaker bereid zijn om te werken met nieuwe technologieën en innovatieve werkwijzen. Daarbij werd ook aangegeven dat innovatie de landbouw aantrekkelijk kan maken voor jonge boeren, wat op zijn beurt generatievernieuwing stimuleert. Erkend werd ook dat jonge boeren over het algemeen goed zijn opgeleid, maar dat hierin meer geïnvesteerd moet worden om innovatie breder toegankelijk te maken. Nederland, samen met enkele andere lidstaten en de Europese Commissie (hierna: Commissie), wees op het belang van een goed evenwicht tussen werk en privé en vroeg in het bijzonder aandacht voor de geestelijke gesteldheid van jonge boeren.

Veel lidstaten, inclusief Nederland, benoemden ook het belang van een gezond en vitaal landelijk gebied en onderstreepten de noodzaak om daarin te investeren. Nederland bracht verder in dat jonge boeren vaak moeilijkheden ondervinden bij het verkrijgen van toegang tot landbouwgrond, voornamelijk door hoge grondprijzen. Een aantal lidstaten

benoemde ook dat jonge boeren bijdragen aan een toekomstbestendige landbouw. Ook werd door een aantal lidstaten stilgestaan bij de instrumenten die het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) biedt voor generatievernieuwing. Wederom riepen veel lidstaten op voor specifiek toegewezen middelen voor het GLB in het nieuwe Meerjarig Financieel Kader. Nederland stond in het bijzonder ook stil bij het verminderen van administratieve lasten en de noodzaak voor doelgerichte Europese wet- en regelgeving. Daarbij riep Nederland op om kritisch te kijken naar het totaal aan verplichtingen dat uit EU-regelgeving voortvloeit.

Tot slot benoemde de Commissie nogmaals dat jonge boeren essentieel zijn voor de toekomst van de landbouw in de EU. Daarbij gaf ze aan dat dit ook centraal staat in de Visie voor Landbouw en Voedsel. De Commissie onderstreepte het belang van de aankomende strategie voor generatievernieuwing. Deze verwacht de Commissie eind van dit jaar te publiceren. Aandacht gaf de Commissie ook aan de verschillende situaties in de lidstaten, toegang tot land, vermindering van administratieve lasten en het belang van voedselzekerheid.

Hoogachtend,

Femke Marije Wiersma
Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur